

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupen JUDr. Pavlem Utěšeným, advokátem se sídlem nám. Míru 341/15, Praha, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2024, č. j. 07649-29/2023-ERU, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2024, č.j. 29 A 64/2024 - 99,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) rozhodnutí žalovaného, který zamítl rozklad žalobce proti rozhodnutí, kterým ho žalovaný uznal vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Žalobce jako podnikající fyzická osoba neumožnil poškozené společnosti ČEZ Distribuce, a. s., přístup k měřicím zařízením v odběrných místech.

[2] Spolu se žalobou požádal žalobce o osvobození od soudního poplatku z důvodu, že dne 24. 1. 2024 proti němu podal věřitel návrh na zahájení insolvenčního řízení. Krajský soud žádost dne 14. 8. 2024 zamítl usnesením č. j. 29 A 64/2024 - 39. V odůvodnění uvedl, že má pochybnosti o úplnosti informací poskytnutých žalobcem o jeho finanční situaci. Soud odkázal na Seznam movitého a nemovitého majetku dlužníka, ze kterého vycházely insolvenční soudy, které rovněž žalobcovy žádosti o přiznání bezplatného právního zastoupení zamítly s odkazem na další majetek žalobce v řádech milionů korun. K tomu krajský soud rovněž doplnil, že „i z těch podkladů, které žalobce zdejšímu soudu poskytnul, lze vyvodit, že mj. provozuje tři vozy značky Mercedes a že jeho podnikání v prvním pololetí roku 2024 se pohybovalo několik desítek tisíc korun v zisku (Výsledovky 1-03/2024 a Výsledovky 04-06/2024).“

[3] Dne 21. 10. 2024 podal žalobce žádost o ustanovení bezplatného právního zástupce. Připojil k ní přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2023 a Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků. S odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva požádal, aby jeho žádost byla posouzena v souladu s čl. 10 Ústavy ČR, čl. 6 odst. 1 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 47 Listiny základních práv EU. Žalobce také poukázal na čl. 4 až 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. 6. 2019 o rámci preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení (směrnice o restrukturalizaci a insolventci).

[4] V záhlaví označeným usnesením krajský soud žádost žalobce zamítl. Odkazem na § 35 odst. 10 soudního řádu správního poukázal na skutečnost, že u žalobce není splněna již první podmínka tohoto ustanovení, tedy nejsou u něj předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Krajský soud v tomto ohledu zopakoval zjištění učiněná ve svém předchozím usnesení v této věci s tím, že žalobce podle dokumentů předložených soudu disponuje značným movitým i nemovitým majetkem. Ke stejnému závěru došly s ohledem na obdobné žádosti stěžovatele rovněž insolvenční soudy, a to ve stejném období (červen až říjen 2024). Krajský soud vyšel ze zjištění (bod 8 napadeného usnesení), že „v insolvenčním řízení sám [žalobce – pozn. NSS] aktuálně uvádí (vyjádření dlužníka ze dne 15. 10. 2024), že jeho majetek je rozsáhlý a čítá statisíce položek. Poskytuje přitom přehled mj. osmi nemovitých věcí a devíti vozidel.“

[5] Závěrem svého usnesení krajský soud pak stručně reagoval na argumentaci žalobce judikaturou ESLP a odkazy na právo EU. Judikaturu ESLP (*Steel a Morris proti Spojenému království* ze dne 15. 2. 2005, stížnost č. 68416/01) k otázce přístupu k soudu s ohledem na situaci žalobce skutkově odlišil jako značně nepřiléhavou. Argumentaci unijním právem, tedy především směrnicí o restrukturalizaci a insolventci a čl. 47 Listiny základních práv EU, označil krajský soud za nepřiléhavou, respektive částečně nesrozumitelnou.

II. Kasační stížnost žalobce

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností usnesení krajského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje napadené usnesení zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[7] Kasační stížnost stěžovatele čítá (bez příloh) 26 stran. Po rekapitulaci „*faktů týkajících se stěžovatele a správní žaloby*“ stěžovatel zdůrazňuje, mimo jiné, že posouzení jeho (ne)majetnosti je v rozporu s čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy ve světle příslušné judikatury ESLP; v rozporu s čl. 10, respektive 10a Ústavy; došlo k porušení práv stěžovatele plynoucích ze směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, čl. 47 Listiny základních práv EU. S ohledem na toto domnělé porušení stěžovatel obsáhle cituje ze svých předchozích podání, a to jak k ERÚ a z rozkladu Radě ERÚ, tak ke krajskému soudu. Závěrem pak stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud coby soud posledního stupně dle čl. 267 pododstavce třetího Smlouvy o fungování Evropské unie přerušil řízení v této věci a předložil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku „*ohledně práva stěžovatele na bezplatnou právní pomoc podle čl. 47 Listiny základních práv EU*“.

III. Právní posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“)].

[9] Kasační stížnost **není** důvodná.

[10] Kasační stížnost stěžovatele je na samé hranici věcné projednatelnosti. Jedná se sice o kasační stížnost rozsáhlou, smysluplným argumentačním obsahem nicméně chudou. Argumentace stěžovatele se totiž v zásadě míjí s předmětem řízení v této věci.

[11] Krajský soud zamítl žádost stěžovatele o ustanovení (bezplatného) právního zástupce z toho důvodu, že neprokázal nemajetnost. Naopak, z dokumentů doložených stěžovatelem, nakolik je vyhodnotil jako věrohodné, stejně jako z dalších zjištění učiněných krajským soudem ohledně insolvenčního řízení zahájeného se stěžovatelem, došel krajský soud k závěru spíše opačnému. Skutečnost, že vůči stěžovateli bylo zahájeno insolvenční řízení pak krajský soud v souladu s judikaturou NSS (rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2018, č. j. 7 As 408/2018 - 12) nepovažoval za automatický důvod pro osvobození od soudních poplatků, a tím pádem rovněž pro ustanovení právního zástupce. Zahájení insolvenčního řízení samo o sobě nepostačuje k tomu, aby byl dlužník automaticky osvobozen od soudních poplatků ve všech jím vedených soudních řízeních.

[12] S těmito věcnými zjištěními co do svého majetku pak stěžovatel ve své kasační stížnosti nepolemizuje. Zdůrazňuje pouze, že jeho dva bankovní účty byly protiprávně zablokovány a tím mu bylo znemožněno zajistit si právní zastoupení. Pokud pak v této situaci došel krajský soud k závěru, že stěžovatel není nemajetný, dopustil se tak sám porušení všech stěžovatelem citovaných ustanovení unijního práva a Evropské úmluvy.

[13] Usnesení krajského soudu nicméně dospělo na základě učiněných skutkových zjištění k naprosto korektnímu závěru. „*Dostatečné prostředky*“ podle § 36 odst. 3 s. ř. s. se totiž logicky a v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů (srov. již usnesení rozšířeného

senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 1 As 23/2009 - 95, 2163/2011 Sb. NSS) neomezuji pouze na hotovost či bankovní účty, ale zahrnují celkové majtkové poměry včetně vlastnictví nemovitostí.

[14] Za této situace pak NSS nepovažuje za smysluplné dále vypořádávat obsáhlou a s ohledem na předmět tohoto řízení mimoběžnou argumentaci stěžovatele ohledně domnělého porušení práva EU a Evropské úmluvy. Klíčovým zůstává skutkové zjištění krajského soudu, stěžovatelem v kasační stížnost nijak nerozporované, že stěžovatel má dostatečné prostředky ve smyslu § 36 odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 10 s. ř. s., aby si náklady právního zastoupení nesl sám. Ostatně v řízení před kasačním soudem toho byl zjevně schopen. S ohledem na toto zjištění se veškerá další argumentace stěžovatele unijním právem a právem Evropské úmluvy stává zbytečnou, protože jak čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy, tak případně čl. 47 Listiny základních práv EU, dopadají na situace přístupu k soudu pro osoby *nemajetné*, tedy osoby, které samy nemají dostatečné prostředky k zajištění právní pomoci. Konečně obsáhlá argumentace unijní směrnici o restrukturalizaci a insolvenci, která však dle svého vlastního čl. 1 odst. 4 vůbec nemusí dopadat na podnikající fyzické osoby, ale pouze na osoby právnické, a navíc žádné z jejích citovaných ustanovení rozhodně nestanoví právo restrukturalizovaného podnikatele „*soudit se zadarmo*“ v průběhu restrukturalizace, je pak již naprosto nepřiléhavá.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Na základě výše uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody kasační stížnosti. Proto ji postupem podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl (výrok I. tohoto rozsudku).

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný. Žalovanému pak žádné náklady nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2025

Michal Bobek
předseda senátu